

Konstitutionsutskottets verksamhet riksmötet 2019/20

Konstitutionsutskottets beredningsområde

Konstitutionsutskottet (KU) bereder ärenden om

- lagstiftning i konstitutionella och allmänt förvaltningsrättsliga ämnen
- lagstiftning om radio, television och film
- yttrandefrihet, opinionsbildning och religionsfrihet
- press- och partistöd
- Riksrevisionen, såvitt avser val av riksrevisorn och riksrevisionsdirektören, skiljande av riksrevisorn respektive riksrevisionsdirektören från uppdraget, åtal mot riksrevisorn och riksrevisionsdirektören, Riksrevisionens årsredovisning och revision av Riksrevisionen
- riksdagen och riksdagens myndigheter i övrigt utom Riksbanken
- länsförvaltningen och rikets administrativa indelning
- den kommunala självstyrelsen
- medgivande från riksdagen att väcka talan mot en riksdagsledamot eller att ingripa i en ledamots personliga frihet
- anslag inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

KU ska vidare granska statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. För detta ändamål har utskottet rätt att få ut protokollen över besluten i regeringsärendena, de handlingar som hör till dessa ärenden samt regeringens övriga handlingar som utskottet finner nödvändiga för sin granskning. Detta gäller även om ärendena är hemliga.

Granskningen omfattar vissa allmänt administrativa frågor där initiativet vanligen kommer från utskottet självt. Andra ärenden tas som regel upp efter anmälan av enskilda riksdagsledamöter.

Utskottets sammansättning

Under riksmötet 2019/20 hade konstitutionsutskottet den sammansättning som framgår nedan. Fem av ledamöterna tillhörde Socialdemokraterna, fyra Moderaterna, tre Sverigedemokraterna, en Centerpartiet, en Vänsterpartiet, en Kristdemokraterna, en Liberalerna och en Miljöpartiet. Ordförande i utskottet var Karin Enström (M). Vice ordförande var Hans Ekström (S).

Med anledning av covid-19-pandemin våren 2020 kom gruppledarna överens om att bara 55 ledamöter skulle vara på plats vid omröstning i kammaren, men alla ledamöter var även fortsättningsvis i tjänst. För att klara utskottsarbetet under pandemin utökades därför antalet suppleantplatser i utskotten med över 300, och därefter valdes samma antal extra suppleanter in i respektive utskott. Därigenom fick i princip alla ledamöter möjlighet att tjänstgöra i alla utskott.

Ledamöter

Karin Enström (M), ordförande

Hans Ekström (S), vice ordförande

Ida Karkiainen (S)

Marta Obminska (M)

Matheus Enholm (SD)

Per-Arne Håkansson (S)

Linda Modig (C), namnändring fr.o.m. 2020-01-08

Mia Sydow Mölleby (V)

Ida Drougge (M)

Fredrik Lindahl (SD)

Laila Naraghi (S), ledig fr.o.m. 2019-11-07 t.o.m. 2020-02-14

Tuve Skånberg (KD)

Daniel Andersson (S)

Bengt Eliasson (L), t.o.m. 2019-10-25

Tina Acketoft (L), fr.o.m. 2019-10-25

Mikael Strandman (SD)

Jonas Eriksson (MP), t.o.m. 2019-11-04

Camilla Hansén (MP), fr.o.m. 2019-11-05

Erik Ottoson (M)

Suppleanter

Thomas Hammarberg (S)

Lars Beckman (M)

Erik Ezelius (S)

Annicka Engblom (M)

Per Söderlund (SD)

Ingela Nylund Watz (S)

Johan Hedin (C)

Jessica Wetterling (V)

Lars Jilmstad (M)

Patrick Reslow (SD)

Patrik Björck (S)

Lars Adaktusson (KD)

Maria Strömkvist (S)

Bengt Eliasson (L), fr.o.m. 2019-11-15

Tina Acketoft (L), t.o.m. 2019-10-26

Lars Andersson (SD)

Rasmus Ling (MP)

Ann-Sofie Alm (M)

Anne Oskarsson (SD), t.o.m. 2020-03-06

Monika Lövgren (SD), fr.o.m. 2020-03-06

Jörgen Grubb (SD)

Allan Widman (L)

Jan Björklund (L), t.o.m. 2019-11-01

Nina Lundström (L), fr.o.m. 2019-11-15

Anna Sibinska (MP)

Per Schöldberg (C)

Ali Esbati (V)

Andreas Carlson (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Björn Wiechel (S)

Kalle Olsson (S)

Nermina Mizimovic (S) fr.o.m. 2019-11-11 t.o.m. 2020-02-14

Fredrik Stenberg (S) fr.o.m. 2019-12-20 t.o.m. 2020-08-09

Göran Lindell (C) fr.o.m. 2020-02-05 t.o.m. 2020-08-31

Extra suppleanter

Som angavs ovan utökades antalet suppleantplatser i utskottet under våren 2020. I bilagan redovisas de extra suppleanter som därigenom valdes in i utskottet.

Kansli

Utskottet biträdades av ett kansli bestående av

Peder Nielsen, kanslichef

Annika Waller, biträdande kanslichef

Kristina Örtenhed, utskottsråd

Ann-Charlotte Bragsjö, föredragande

Johan Davidsson, föredragande

Katarina Delin, föredragande

Judit Farago Gontier, föredragande, tjänstledig fr.o.m. 2020-03-01

Jenny Jonasson, föredragande

Mikaela Neijd, föredragande fr.o.m. 2020-01-07 t.o.m. 2020-04-17

Mikael Ruotsi, vik. föredragande fr.o.m. 2020-09-01

Lars Widlund, föredragande

Satu Saariniemi, utskottshandläggare

Marilena Cottone, utskottsassistent fr.o.m. 2019-09-15

Tony Holmstedt, utskottsassistent

Riksdagsstipendiaten Sandra Håkansson tjänstgjorde som extra föredragande fr.o.m. februari t.o.m. juni 2020.

Utskottets verksamhet

Inledning

Under riksmötet höll utskottet 99 sammanträden, varav 58 med allmänna ärenden och 41 med granskningsärenden. Sammanträdestiden uppgick till ca 75 timmar. Under riksmötet behandlade utskottet 2 propositioner från 2018/19, 4 propositioner från 2019/20, 1 skrivelse från 2018/19 och 2 skrivelser från 2019/20, 11 redogörelser, 3 framställningar och 7 motionsyrkanden som hade väckts med anledning av dessa. Vidare behandlades 466 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2019/20.

Spridningen av covid-19 medförde en extraordinär situation för samhället. Som redovisats ovan enades samtliga riksdagspartier i mars 2020 om att genomföra förändringar i riksdagens arbetssätt som innebar att endast 55 ledamöter deltog i beslut i riksdagens kammare. Samtliga ledamöter var även fortsättningsvis i tjänst, om än delvis i andra former än vanligt. Utskottets arbete påverkades genom att färre ledamöter än vanligt var på plats i riksdagen. Sammanträden kunde därför inte genomföras enbart med deltagande av utskottets ordinarie ledamöter och suppleanter. För att hantera den uppkomna situationen utökades, som redovisats ovan, antalet suppleanter i utskotten. Delar av utskottsverksamheten som gällde vissa beslut och justeringar koncentrerades till i huvudsak torsdagar. Andra delar av utskottsverksamheten bedrevs med flera ledamöter och suppleanter uppkopplade per telefon eller via videolänk.

Av utskottets totala antal sammanträden under riksmötet hölls 17 med möjlighet till uppkoppling. Sammanträdena med möjlighet till uppkoppling innehöll huvudsakligen informationspunkter.

Den 17 juni 2020 trädde en ny bestämmelse i riksdagsordningen i kraft (tilläggsbestämmelse 17:16.1) som innebär att riksdagen eller talmannen får besluta om att deltagande på distans vid utskottssammanträden får medges om det finns synnerliga skäl för distansdeltagande. Samma dag beslutade kammaren att det fanns sådana synnerliga skäl som innebar att utskottssammanträden på distans får medges. Av utskottets totala antal sammanträden under riksmötet hölls 2 med ledamöter som deltog på distans.

Sammanlagt lämnade utskottet 23 (KU1–KU19, KU22–KU25) betänkanden till kammaren. Utskottet föreslog 1 tillkännagivande till regeringen och 1 till riksdagsstyrelsen. Ett granskningsbetänkande lämnades i januari 2020 och innehöll resultatet av allmänna granskningar. Det allmänt inriktade granskningsbetänkandet omfattade 9 huvudpunkter. Den särskilda granskningen, innehållande 31 granskningsanmälningar, bordlades den 23 mars 2020 och återupptogs den 2 juni 2020. Det återupptagna arbetet med den särskilda granskningen fortsätter under hösten 2020. Dessutom lämnade utskottet 8 yttranden till andra utskott.

Av de betänkanden och yttranden som utskottet lämnade under riksmötet var 2 ärenden omedelbart relaterade till det nya coronavirus som orsakar

sjukdomen covid-19. Utskottet föreslog med stöd av sin initiativrätt ett förslag till lag om ändring i riksdagsordningen (se bet. 2019/20:KU16). Vidare yttrade sig utskottet till socialutskottet över regeringens proposition 2019/20:155 (se 2019/20:KU8y).

Verksamheten bestod även av arbete med EU-frågor, utvärdering och uppföljning samt forsknings- och framtidsfrågor. Utskottets ledamöter gjorde några utrikesresor och tog emot ett antal besök. Mot bakgrund av den extraordinära situation som spridningen av covid-19 medförde ställde utskottet in flera planerade besök m.m. fr.o.m. mars 2020, bl.a. ett planerat seminarium i juni 2020 om regeringsbildningen. Eftersom utskottet bordlade vårens granskning hölls inte heller några utfrågningar under våren.

Betänkanden

Utskottet lämnade under riksmötet följande betänkanden till kammaren.

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse (KU1)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens budgetproposition 2019/20:1 utgiftsområde 1 Rikets styrelse, redogörelse 2018/19:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2018 och ca 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och Riksrevisionens förslag och avslå motionsyrkandena. Utskottet föreslog också att riksdagen skulle lägga Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2018 till handlingarna.

I betänkandet fanns tre reservationer och fyra särskilda yttranden. Ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna avstod från ställningstagande när det gällde anslagsbeslutet och redovisade i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens rapport om regeringens styrning av länsstyrelserna (KU2)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2018/19:117 Riksrevisionens rapport om regeringens styrning av länsstyrelserna. Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

En ny beteckning för kommuner på regional nivå och vissa frågor om regionindelning (KU3)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2018/19:162 En ny beteckning för kommuner på regional nivå och vissa frågor om

regionindelning, regeringens proposition 2018/19:127 Skyddsobjekt och obemannade farkoster i de delar det avser 4 § lagen om ändring i skyddslagen (2010:305) och ett yrkande i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen som vilande. Utskottet föreslog vidare att riksdagen skulle anta regeringens övriga lagförslag med några ändringar av redaktionellt slag. Därutöver hade två lagtekniska samordningar skett med utbildningsutskottet respektive försvarsutskottet i fråga om regeringens förslag till ändringar i lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning respektive i skyddslagen. Av samordningsskäl lämnade utskottet egna förslag till lag om ändring i lagen om insättningsgaranti och till lag om ändring i lagen om företagsrekonstruktion. Därutöver föreslog utskottet ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till bestämmelser om att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i regionindelningen som i allt väsentligt motsvarar de bestämmelser som gäller vid ändringar i kommunindelningen. Utskottet ansåg att regeringens förslag inte i tillräcklig utsträckning tillvaratar befolkningens synpunkter. Därmed föreslog utskottet att riksdagen skulle bifalla följdmotionen delvis. I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Översyn av Riksdagens ombudsmän (JO) (KU4)

Med stöd av sin initiativrätt föreslog utskottet ett tillkännagivande till riksdagsstyrelsen om en översyn av Riksdagens ombudsmän (JO). Utskottet tog i sitt ställningstagande upp olika frågor som översynen ska behandla och som gäller bl.a. JO:s konstitutionella ställning, uppdrag, verksamhet och organisation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Uppföljning av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen (KU5)

I betänkandet redovisade utskottet resultatet av uppföljningen av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen för 2018.

Utskottet anmälde för riksdagen resultatet av uppföljningen.

Riksdagen lade utskottets anmälan till handlingarna.

Riksrevisionens ledningsstruktur (KU6)

I betänkandet behandlade utskottet riksdagsstyrelsens framställning 2019/20:RS5 Riksrevisionens ledningsstruktur och två yrkanden i en följdmotion. Med stöd av sin initiativrätt föreslog utskottet även en följdändring i lagen (2019:109) om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta utskottets lagförslag, riksdagsstyrelsens lagförslag, med några redaktionella ändringar, samt avslå motionsyrkandena.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ändrad kompensationsrätt för riksdagens myndigheter för ingående mervärdesskatt vid representation (KU7)

I betänkandet behandlade utskottet riksdagsstyrelsens framställning 2019/20:RS6 Ändrad kompensationsrätt för riksdagens myndigheter för ingående mervärdesskatt vid representation.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta riksdagsstyrelsens lagförslag.

Inga motioner väcktes med anledning av framställningen.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Avgångsvillkor och karens för riksrevisorn och riksrevisionsdirektören (KU8)

I betänkandet behandlade utskottet riksdagsstyrelsens framställning 2019/20:RS7 Avgångsvillkor och karens för riksrevisorn och riksrevisionsdirektören. Inga följdmotioner väcktes med anledning av framställningen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta riksdagsstyrelsens lagförslag, med några språkliga och redaktionella ändringar.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksdagens arbetsformer (KU9)

I betänkandet behandlade utskottet ett femtiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20 inom området riksdagens arbetsformer.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns en reservation och två särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning (KU10)

I betänkandet redovisade utskottet sin allmänna granskning. Granskningen avsåg en redovisning för regeringsskiftet 2018–2019, regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation, regeringsprotokollen, vissa förvaltningsärenden, en övergångsregerings befogenheter, extra ändringsbudget, myndigheter med styrelser, regeringens kontroll av myndighetsföreskrifter samt regeringens kontroll av kommissionens befogenhet att anta delegerade akter.

Utskottet anmälde för riksdagen resultatet av sin granskning enligt 13 kap. 2 § regeringsformen.

Riksdagen lade utskottets anmälan till handlingarna.

Justitieombudsmännens ämbetsberättelse (KU11)

I betänkandet behandlade utskottet redogörelse 2019/20:JO1 Justitieombudsmännens ämbetsberättelse.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga Justitieombudsmännens ämbetsberättelse för tiden den 1 juli 2018–30 juni 2019 till handlingarna.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Valfrågor (KU12)

I betänkandet behandlade utskottet 30 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2019/20 om olika valfrågor.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet behandlade utskottet även en uppföljning som gjorts inom utskottet av 2018 och 2019 års val.

I betänkandet fanns fem reservationer och tre särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Godkännande av tillfälliga ändringar i presstödet (KU13)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2019/20:99 Vårändringsbudget för 2020 i de delar som avser förslagspunkterna 9 och 10.

Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om godkännande av tillfälliga ändringar i presstödet.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Tryck- och yttrandefrihet, massmediefrågor (KU14)

I betänkandet behandlade utskottet ett trettiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20 inom området tryck- och yttrandefrihet samt massmediefrågor.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns åtta reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Kommunala och regionala frågor (KU15)

I betänkandet behandlade utskottet ett fyrtiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20 inom området kommunala och regionala frågor.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns sex reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Deltagande på distans vid sammanträden i utskotten och EU-nämnden (KU16)

I betänkandet föreslog utskottet med stöd av sin initiativrätt att riksdagen skulle anta utskottets förslag till lag om ändring i riksdagsordningen.

Utskottets förslag innebär att om det finns synnerliga skäl får riksdagen eller talmannen besluta att deltagande på distans vid utskottssammanträden får medges. Om ett sådant beslut har fattats får ett utskott medge att en ledamot eller en suppleant deltar på distans vid ett sammanträde. Utskottet föreslog vidare att EU-nämnden ska kunna medge distansdeltagande om det finns särskilda skäl för det. Lagförslaget föreslogs träda i kraft den 17 juni 2020. Utskottet föreslog att ärendet skulle avgöras trots att det hade varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlades.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens årsredovisning för 2019 (KU17)

I betänkandet behandlade utskottet redogörelse 2019/20:RR1 Riksrevisionens årsredovisning för 2019. Inga följdmotioner väcktes med anledning av framställningen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga redogörelsen till handlingarna.

Riksdagen biföll utskottets förslag.

Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2019, m.m. (KU18)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2019/20:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2019 och fyra yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna och avslå samtliga motionsyrkanden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Indelning i utgiftsområden (KU19)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2019/20:100 2020 års ekonomiska vårproposition, förslagspunkterna 2–4.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag till ändringar i tilläggsbestämmelser till riksdagsordningen och godkänna regeringens förslag till ändringar av ändamål och verksamheter på utgiftsområden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

(KU20)

Beteckningen har inte använts.

(KU21)

Beteckningen har inte använts.

Verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder (KU22)

I betänkandet behandlade utskottet följande verksamhetsredogörelser:

- Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna 2019 (2019/20:NL1)
- Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner (Karensnämnden) 2019 (2019/20:NSÖ1)
- Partibidragsnämnden 2019 (2019/20:PN1)
- Riksdagens ansvarsnämnd 2019 (2019/20:RAN1)
- Riksdagens arvodesnämnd 2019 (2019/20:RAR1)
- Riksdagens överklagandenämnd 2019 (2019/20:ÖN1)
- Statsrådsarvodesnämnden 2019 (2019/20:SN1)
- Valprövningsnämnden 2019 (2019/20:VPN1).

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga redogörelserna till handlingarna.

Inga motioner hade väckts med anledning av verksamhetsredogörelserna.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens rapport om valförfarandet (KU23)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2019/20:141 Riksrevisionens rapport om valförfarandet och ett yrkande i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna och avslå motionsyrkandet.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Sekretess till skydd för enskilda som lämnat stödförklaringar enligt EU:s nya förordning om det europeiska medborgarinitiativet (KU24)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2019/20:102 Sekretess till skydd för enskilda som lämnat stödförklaringar enligt EU:s nya förordning om det europeiska medborgarinitiativet och tre yrkanden i två följd-motioner.

Utskottet föreslog att riksdagen i huvudsak skulle anta regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen och att motionsyrkandena skulle avslås.

I betänkandet fanns två reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ändring av namn på nämnd och vissa rättelser (KU25)

I betänkandet föreslog utskottet med stöd av sin initiativrätt dels att den nämnd som ska pröva frågor om övergångsrestriktioner för bl.a. riksrevisorn och riksrevisionsdirektören ska benämnas Nämnden för prövning av statsråds och vissa andra befattningshavares övergångsrestriktioner, dels vissa rättelser i form av följdändringar i riksdagsordningen och i offentlighets- och sekretesslagen med anledning av de ändringar i en framställning avseende Riksrevisionsens ledningsstruktur som riksdagen beslutat om på utskottets förslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Yttranden

- KU1y till finansutskottet över Utgiftsramar för utgiftsområde 1 Rikets styrelse.
- KU2y till kulturutskottet över Ett modernt public service nära publiken – villkor 2020–2025.
- KU3y till justitieutskottet över Kamerabevakning i brottsbekämpningen – ett enklare förfarande.
- KU4y till justitieutskottet över Ett särskilt straffansvar för samröre med en terroristorganisation.
- KU5y till justitieutskottet över Hemlig dataavläsning.
- KU6y till utrikesutskottet över Kommissionens arbetsprogram 2020 och Kommissionens meddelande om konferensen om Europas framtid.
- KU7y till justitieutskottet över Kamerabevakning i kollektivtrafik och apotek – ett enklare förfarande.
- KU8y till socialutskottet över Tillfälliga bemyndiganden i smittskyddslagen med anledning av det virus som orsakar covid-19.

EU-frågor

Uppföljning

Konstitutionsutskottet lämnade ett betänkande om sin uppföljning av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen (KU5) till kammaren.

Subsidiaritetsprövning

Under riksmötet subsidiaritetsprövade utskottet ett förslag till rättsakt från EU-kommissionen. Utskottet ansåg att kommissionens förslag till ändring av rådets förordning om inrättande av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, COM(2020) 225, inte stred mot subsidiaritetsprincipen.

Information

Under riksmötet informerade regeringen muntligt och skriftligt om EU-frågor vid 6 tillfällen enligt följande:

- Den 26 september 2019 lämnade Justitiedepartementet skriftlig information om EU:s anslutning till Europakonventionen.
- Den 26 september 2019 lämnade Arbetsmarknadsdepartementet skriftlig information om rådsslutsatser om EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.
- Den 8 oktober 2019 informerade statsrådet Hans Dahlgren vid Statsrådsberedningen utskottet om aktuella EU-frågor.
- Den 5 november 2019 informerade statssekreterare Catharina Espmark vid Justitiedepartementet utskottet om förhållandet mellan dataskydd och tryck- och yttrandefrihet.
- Den 31 mars 2020 lämnade Kulturdepartementet skriftlig information om aktuella EU-frågor.
- Den 28 april 2020 informerade statssekreterare Catharina Espmark vid Justitiedepartementet utskottet om aktuella EU-frågor.

Information under utskottssammanträden

Under riksmötet fick utskottet muntlig information vid ett antal sammanträden, utöver vad som redovisades under rubriken EU-frågor, enligt följande:

- Den 10 oktober 2019 informerade chefsjustitieombudsmannen Elisabeth Rynning, JO, utskottet om JO:s verksamhet och behovet av en översyn av JO-ämbetet.
- Den 15 oktober 2019 informerade kanslichefen från Valmyndigheten utskottet om erfarenheter från 2019 års val till Europaparlamentet m.m.
- Den 15 oktober 2019 rapporterade ordföranden i riksdagens råd för Riksrevisionen Ingemar Nilsson från det senaste mötet i rådet.
- Den 14 november 2019 rapporterade ordföranden i riksdagens råd för Riksrevisionen Ingemar Nilsson från det senaste mötet i rådet.
- Den 5 december 2019 informerade riksrevisor Helena Lindberg utskottet om Granskningsrapporten Valförfarandet – valhemlighet, träffsäkerhet och godtagbar tid (RiR 2019:35).
- Den 17 december 2019 rapporterade ordföranden i riksdagens råd för Riksrevisionen Ingemar Nilsson från det senaste mötet i rådet.
- Den 17 december 2019 informerade justitieombudsmännen utskottet om JO:s organisation och verksamhet.
- Den 28 januari 2020 informerade Riksdagsförvaltningens säkerhetsenhet och juridiska enhet utskottet om säkerhetsrutiner inför resor.
- Den 18 februari 2020 rapporterade ordföranden i riksdagens råd för Riksrevisionen Ingemar Nilsson från det senaste mötet i rådet.
- Den 19 mars 2020 informerade riksrevisorerna Stefan Lundgren och Helena Lindberg utskottet om Riksrevisionens årsredovisning för 2019.

- Den 8 april 2020 svarade justitierådet Thomas Bull och f.d. hovrättspresidenten Johan Hirschfeldt via telefon på ledamöternas frågor med anledning av proposition 2019/20:155.
- Den 8 april 2020 informerade tjänstemän från Socialdepartementet och Justitiedepartementet via telefon om proposition 2019/20:155.
- Den 26 maj 2020 rapporterade ordföranden i riksdagens råd för Riksrevisionen Ingemar Nilsson via videolänk från det senaste mötet i rådet.
- Den 26 maj 2020 informerade chefsjustitieombudsmannen Elisabeth Rynning utskottet om JO:s verksamhet.
- Den 9 juni 2020 informerade riksrevisor Helena Lindberg med medarbetare utskottet om Riksrevisionens förslag till anslag och underlag till 2021 års budgetproposition.

Information under utskottsbesök

- Den 24 oktober 2019 besökte utskottet Datainspektionen.
- Den 14 november 2019 besökte utskottet Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen.
- Den 17–19 november 2019 genomförde utskottet en resa till Gävleborgs län och Västernorrlands län
- Den 27 november 2019 besökte utskottet Justitiedepartementet.
- Den 30 januari 2020 besökte utskottet SVT.

Offentliga utfrågningar

- Den 3 december 2019 höll utskottet ett offentligt sammanträde med justitieombudsmännen om Justitieombudsmännens ämbetsberättelse (redog. 2018/19:JO1).

Forsknings- och framtidsfrågor

- Den 13 november 2019 höll utskottet ett kvällsseminarium med professor Hans Gunnar Axberger, Fredrik Bergman, chef för Centrum för rättvisa, och Alexander Ottoson, jurist, om Europadomstolens roll för utvecklingen av mänskliga rättigheter.
- Den 12 december 2019 höll utskottet en öppen forskarhearing om den representativa demokratis utmaningar i polariseringens tid med professor emeritus Sören Holmberg, docent Elin Naurin och professor Bo Rothstein, samtliga från Statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet (se 2019/20:RFR11).
- Den 9 juni 2020 beslutade utskottet om framtagandet av en forskningsöversikt om sociala mediers inverkan på demokratin.

Uppföljning och utvärdering

- Den 15 oktober 2019 beslutade utskottet att utse en grupp inom utskottet, bestående av en representant för respektive parti, med uppgift att genomföra en uppföljning av 2018 och 2019 års val. Rapporten över uppföljningen behandlades i betänkande 2019/20:KU12.
- Den 9 juni 2020 beslutade utskottet att underlag ska tas fram för en eventuell uppföljning av tillämpningen av riksdagsordningens bestämmelser om utskottsinitiativ.

Beredning av val m.m.

Utskottet har berett val av chefsjustitieombudsman, tre ställföreträdande justitieombudsmän och en riksrevisionsdirektör. Under riksmötet höll beredningsdelegationen sammanlagt 11 sammanträden och den sammanlagda sammanträdestiden omfattade 8 timmar.

Åtalsanmälningar och skrivelser från allmänheten

Utskottet behandlade under riksmötet 8 åtalsanmälningar, och antalet skrivelser från allmänheten som anmäldes i utskottet uppgick till drygt 3 000.

Utrikes resor

Under riksmötet genomförde utskottet resor i två delegationer till Indien (New Delhi och Kolkata) respektive Japan (Tokyo och Kyoto).

- En delegation från utskottet besökte den 22–29 februari 2020 New Delhi och Kolkata för att bl.a. få fördjupad förståelse för det indiska statsskicket och att inhämta erfarenheter och studera frågor inom utskottets beredningsområde. Det gällde bl.a. konstitutionella frågor, valfrågor, frågor om fri- och rättigheter, minoritetsfrågor, mediepolitik och relationen mellan federationen och delstaterna. I delegationen ingick Karin Enström (M), ordförande och delegationsledare, Ida Karkiainen (S), Matheus Enholm (SD), Ida Drougge (M), Daniel Andersson (S), Tina Acketoft (L), Camilla Hansén (MP), Per Söderlund (SD), Erik Ottoson (M) och Jessica Wetterling (V).
- En delegation från utskottet besökte den 23–29 februari 2020 Tokyo och Kyoto för att bl.a. få en fördjupad förståelse för det japanska statsskicket och att inhämta erfarenheter och studera frågor inom utskottets beredningsområden. Det gällde bl.a. konstitutionella frågor, valfrågor, frågor om fri- och rättigheter, minoritetsfrågor, mediepolitik, olika kontrollsystem (ombudsmannainstitution och statlig revision), offentlig förvaltning och frågor om kommunal och regional självstyrelse. I delegationen ingick Hans Ekström (S), vice ordförande och delegationsledare, Marta

Obminska (M), Per-Arne Håkansson (S), Linda Modig (C), Mia Sydow Mölleby (V), Fredrik Lindahl (SD), Tuve Skånberg (KD), Mikael Strandman (SD), Erik Ezelius (S) och Lars Jilmstad (M).

Vidare deltog Erik Ottoson (M) den 10–11 oktober 2019 i konferensen OECD:s parlamentarikerdagar i Paris.

Inkommande besök

- Den 19 september 2019 tog utskottet emot finska grundlagsutskottet.
- Den 15 november 2019 deltog 4 ledamöter (S, SD, MP) i ett möte med OSSE:s högkommissarie för nationella minoriteter (HCNM) Lamberto Zannier.
- Den 9 januari 2020 deltog ordföranden och tre ledamöter (M, V) i ett möte med Michel Barnier, chef för kommissionens särskilda arbetsgrupp för EU:s framtida förbindelser med Storbritannien, om de pågående förhandlingarna.
- Den 6 februari 2020 deltog ledamöter från utskottet vid utrikesutskottets sammanträde med EU-kommissionär Ylva Johansson som höll ett anförande om bl.a. kommissionens arbetsprogram.
- Den 13 februari 2020 höll utskottet ett möte med landshövdingar.

BILAGA

Extra suppleanter

Den 18 mars 2020 utökades antalet suppleanter i utskottet från 29 till 321. Till extra suppleanter i utskottet valde kammaren samma dag följande personer:

Amir Adan (M), Alexandra Anstrell (M), Helena Antoni (M), Kristina Axén Olin (M), Hanif Bali (M), Sten Bergheden (M), Jörgen Berglund (M), Tobias Billström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Helena Bouveng (M), Katarina Brännström (M), Margareta Cederfelt (M), Åsa Coenraads (M), Mikael Damsgaard (M), Jan Ericson (M), Lotta Finstorp (M), Johan Forssell (M), Mats Green (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Anders Hansson (M), Ulrika Heindorff (M), Harald Hjalmarsson (M), Lars Hjalmered (M), Johan Hultberg (M), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Kjell Jansson (M), Pål Jonson (M), David Josefsson (M), Ellen Juntti (M), Ulrika Jörgensen (M), Arin Karapet (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Ulf Kristersson (M), Ann-Sofie Lifvenhage (M), Marléne Lund Kopparklint (M), Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Maria Malmer Stenergard (M), Noria Manouchi (M), Louise Meijer (M), Lotta Olsson (M), Lars Püss (M), Saila Quicklund (M), Edward Riedl (M), Jessika Roswall (M), Hans Rothenberg (M), Magdalena Schröder (M), Fredrik Schulte (M), Maria Stockhaus (M), Elisabeth Svantesson (M), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Hans Wallmark (M), Camilla Waltersson Grönvall (M), John Weinerhall (M), Sofia Westergren (M), Cecilia Widegren (M), John Widegren (M), Niklas Wykman (M), Viktor Wärnick (M), Boriانا Åberg (M), Ann-Britt Åsebol (M), Barbro Westerholm (L), Fredrik Malm (L), Gulan Avci (L), Joar Forssell (L), Malin Danielsson (L), Lina Nordquist (L), Juno Blom (L), Christer Nylander (L), Mats Persson (L), Robert Hannah (L), Maria Nilsson (L), Helena Gellerman (L), Arman Teimouri (L), Johan Pehrson (L), Roger Haddad (L), Alireza Akhondi (C), Daniel Bäckström (C), Jonny Cato (C), Fredrik Christensson (C), Magnus Ek (C), Ulrika Heie (C), Peter Helander (C), Martina Johansson (C), Ola Johansson (C), Anders W Jonsson (C), Johanna Jönsson (C), Emil Källström (C), Mikael Larsson (C), Helena Lindahl (C), Per Lodenius (C), Kerstin Lundgren (C), Sofia Nilsson (C), Niels Paarup-Petersen (C), Rickard Nordin (C), Annika Qarlsson (C), Lars Thomsson (C), Helena Vilhelmsson (C), Solveig Zander (C), Kristina Yngwe (C), Martin Ådahl (C), Anders Åkesson (C), Per Åsling (C), Adnan Dibrani (S), Alexandra Völker (S), Anders Österberg (S), Anna Vikström (S), Anna Johansson (S), Anna Wallentheim (S), Anna-Caren Sätherberg (S), Ann-Christin Ahlberg (S), Annelie Karlsson (S), Annika Strandhäll (S), Aylin Fazelian (S), Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Björn Petersson (S), Carina Ohlsson (S), Carina Ödebrink (S), Caroline Helmersson Olsson (S), ClasGöran Carlsson (S), Dag Larsson (S), Denis Begic (S), Elin Gustafsson (S), Elin Lundgren (S), Emilia

Töyrä (S), Eva Lindh (S), Fredrik Olovsson (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Gunilla Svantorp (S), Gunilla Carlsson (S), Gustaf Lantz (S), Hanna Westerén (S), Hans Hoff (S), Helén Pettersson (S), Helene Hellmark Knutsson (S), Heléne Björklund (S), Hillevi Larsson (S), Inga-Lill Sjöblom (S), Ingemar Nilsson (S), Isak From (S), Jamal El-Haj (S), Jasenko Omanovic (S), Joakim Sandell (S), Joakim Järrebring (S), Johan Löfstrand (S), Johan Andersson (S), Johan Büser (S), Johanna Haraldsson (S), Jörgen Hellman (S), Kenneth G Forslund (S), Kristina Nilsson (S), Lars Mejern Larsson (S), Lawen Redar (S), Leif Nysmed (S), Lena Rådström Baastad (S), Linus Sköld (S), Magnus Manhammar (S), Malin Larsson (S), Marianne Pettersson (S), Markus Selin (S), Marlene Burwick (S), Mathias Tegnér (S), Mats Wiking (S), Mattias Vepsä (S), Mattias Ottosson (S), Mattias Jonsson (S), Mikael Dahlqvist (S), Monica Haider (S), Niklas Karlsson (S), Ola Möller (S), Olle Thorell (S), Patrik Engström (S), Patrik Lundqvist (S), Paula Holmqvist (S), Peter Persson (S), Petter Löberg (S), Pia Nilsson (S), Pyy Niemi (S), Rikard Larsson (S), Roza Güclü Hedin (S), Sara Heikkinen Breitholtz (S), Serkan Köse (S), Sultan Kayhan (S), Teres Lindberg (S), Teresa Carvalho (S), Tomas Kronståhl (S), Yasmine Bladelius (S), Åsa Lindestam (S), Åsa Eriksson (S), Åsa Karlsson (S), Åsa Westlund (S), Ulla Andersson (V), Nooshi Dadgostar (V), Lorena Delgado Varas (V), Ida Gabrielsson (V), Hanna Gunnarsson (V), Tony Haddou (V), Jens Holm (V), Christina Høj Larsen (V), Momodou Malcolm Jallow (V), Lotta Johnsson Fornarve (V), Maj Karlsson (V), Birger Lahti (V), Yasmine Posio (V), Daniel Riazat (V), Karin Rågsjö (V), Elin Segerlind (V), Jonas Sjöstedt (V), Håkan Svenneling (V), Ilona Sztatmari Waldau (V), Jon Thorbjörnson (V), Jessica Thunander (V), Vasiliki Tsouplaki (V), Ciczie Weidby (V), Linda Westerlund Snecker (V), Adam Marttinen (SD), Alexander Christiansson (SD), Angelica Lundberg (SD), Angelika Bengtsson (SD), Ann-Christine From Utterstedt (SD), Anne Oskarsson (SD), Aron Emilsson (SD), Björn Söder (SD), Bo Broman (SD), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Caroline Nordengrip (SD), Cassandra Sundin (SD), Charlotte Quensel (SD), Christina Östberg (SD), Clara Aranda (SD), David Lång (SD), Dennis Dioukarev (SD), Ebba Hermansson (SD), Eric Palmqvist (SD), Henrik Vinge (SD), Jennie Åfeldt (SD), Jimmy Ståhl (SD), Johnny Skalin (SD), Jonas Andersson i Linköping (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Josef Fransson (SD), Julia Kronlid (SD), Katja Nyberg (SD), Linda Lindberg (SD), Ludvig Aspling (SD), Magnus Persson (SD), Markus Wiechel (SD), Martin Kinnunen (SD), Eric Westroth (SD), Mats Nordberg (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD), Mattias Karlsson i Norrhult (SD), Michael Rubbestad (SD), Mikael Eskilander (SD), Oscar Sjöstedt (SD), Patrik Jönsson (SD), Per Ramhorn (SD), Richard Jomshof (SD), Robert Stenkvis (SD), Roger Hedlund (SD), Roger Richthoff (SD), Runar Filper (SD), Sara Gille (SD), Staffan Eklöf (SD), Sven-Olof Sällström (SD), Thomas Morell (SD), Tobias Andersson (SD), Yasmine Eriksson (SD), Annika Hirvonen Falk (MP), Janine Alm Ericson (MP), Karolina Skog (MP), Maria Gardfjell (MP), Amanda Palmstierna (MP), Mats Berglund (MP), Camilla Brodin (KD), Ingemar Kihlström (KD), Larry

Söder (KD), Roland Utbult (KD), Jakob Forssmed (KD), Gudrun Brunegård (KD), Magnus Oscarsson (KD), Magnus Jacobsson (KD), Pia Steensland (KD), Cecilia Engström (KD), Acko Ankarberg Johansson (KD), Hans Eklind (KD), Kjell-Arne Ottosson (KD), Désirée Pethrus (KD), Robert Halef (KD), Sofia Damm (KD), Hampus Hagman (KD).

Den 6 maj 2020 utökades antalet suppleanter i utskottet från 320 till 321. Till extra suppleant i utskottet valde kammaren samma dag Emma Hult (MP).

När det gäller de extra suppleanterna i utskottet har vidare följande förändringar skett:

Jessica Rosencrantz (M) tillkom till utskottet den 4 maj 2020.

Amir Adan (M) lämnade utskottet den 4 maj 2020.

Sanne Lennström (S) tillkom till utskottet den 19 maj 2020.

Inga-Lill Sjöblom (S) lämnade utskottet den 19 maj 2020.

Rasmus Ling (MP) är ledig fr.o.m. den 4 maj 2020.

Kristina Yngwe (C) är ledig fr.o.m. den 7 april 2020.

Därtill är Stina Larsson (C) extrasuppleant i utskottet fr.o.m. den 8 april 2020 under Kristina Yngwes (C) ledighet.

Den 3 september 2020 lämnade alla ovannämnda ledamöterna uppdraget som extra suppleant i konstitutionsutskottet utom Hanif Bali (M), som lämnade uppdraget den 7 september 2020.